

ÚŘAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU K AUTORSKÉMU OSVĚDČENÍ

230915

(11)

(B1)

(22) Přihlášeno 08 12 82
(21) (PV 8867-82)

(51) Int. Cl.³

C 14 C 11/00

(40) Zveřejněno 13 01 84

(45) Vydáno 15 06 86

(75)
Autor vynálezu

HAVLÍK VILÉM, ČUŘÍK ALOIS, GOTTWALDOV, MAZEL JIŘÍ, LAŽA STANISLAV,
OTROKOVICE, KAŠPÁREK OLDŘICH, GOTTWALDOV, KADLČÍK JIŘÍ, OTROKOVICE

(54) Způsob povrchové úpravy vyčíněných vepřovic, popřípadě hovězínových
štípenek na svrškové nebo podšívkové usně

Na řeznou stranu usně se nanáší hmotnostně 40 až 60% pryskyřičná disperze, obsahující v jednom litru 20 až 50 gramů usnového brusného prachu, vznikajícího při prvním broušení líce hovězin, jehož délka vláken je maximálně 0,3 milimetru, přičemž usnový prach obsahuje hmotnostně až 15 % vlhkosti. Získají se vepřovice z hovězínové štiplenky s charakterem plnohodnotné svrškové usně.

Tento vynález řeší způsob povrchové úpravy vyčištěných vepřovic, popřípadě hověziniových štípenek na svrškové usně nebo podšívkové, při němž se na jejich povrch nanáší kaseino-pryskyřičná apretura a provádějí mechanické operace, jako je zejména broušení, žehlení a měkčení.

Je všeobecně známou skutečností, že charakter a kvalita vepřovicové suroviny neumožňují širší využití vepřovicových usní jako svrškového materiálu pro konfekci obuvi, zejména pokud by jejich zpracování mělo být záležitostí obvyklých výrobních postupů. Je tomu tak zejména proto, že vepřovicové usně vykazují, zejména v porovnání s hovězinami, teletinami nebo kozinami, slabší líc, na němž se objevují výrazné póry po uvolnění štětín a který je vůbec tak zvaně "řidký", neboť z něho byly odtučňováním před čišněním odstraněny značné podíly přírodních tuků, původně v této surovině obsažených. Provádění koželužské úpravy na vepřovicových usních z lícové strany je tedy značně nákladné, a složité, přičemž usně takto zhotovené nikdy nedosahují úrovně upravených usní z teletin, hovězin, kozin a podobně.

V podstatě obdobná je situace i u úpravy hověziniových štípenek od řezné strany, jejíž charakter je sice odlišný, avšak ani u této suroviny se po obvyklé povrchové úpravě nedosahuje výsledků, které by výrobek řadily do vyšších jakostních kategorií, zejména pokud by se jednalo o použití na svršky.

Účelem předloženého vynálezu je eliminovat vzpomínuté nepříznivé vlivy, způsobené především již samotnou surovinou a připravit jakostní usně pro svršky a podšívky obuvi z vepřovicových usní nebo z hověziniových štípenek. To se podařilo způsobem podle vynálezu, při němž se provádí povrchová úprava vyčištěných vepřovic, popřípadě hověziniových štípenek na svrškové nebo podšívkové usně nanášením kaseino-pryskyřičných apretur a prováděním mechanických operací, jako je zejména broušení, žehlení a měkčení, jehož podstata spočívá v tom, že se kaseino-pryskyřičná apretura nanáší na řeznou stranu usně za zvýšeného nasazení 40 až 60 hmotnostních procent pryskyřičných disperzí, přičemž tato apretura obsahuje v jednom litru 20 až 50 gramů brusného prachu, vznikajícího při prvním broušení líce hovězin, jehož délka vláken činí maximálně 0,3 milimetru. Podle alternativního provedení způsobu podle vynálezu se do apretury nanášené na rubní stranu vepřovice použije brusného prachu s obsahem 15 hmotnostních procent vlhkosti.

Technický účinek způsobu podle vynálezu je třeba shledávat především ve skutečnosti, že se z vepřovic připravuje jakostní obuvnický materiál za současného zvýšení plošné využitelnosti suroviny, a to vzhledem k tomu, že rub vepřovice nemá surovinové poškození jako lícová strana. Jinými slovy to znamená, že značně poškozený líc vepřovicové suroviny neovlivňuje negativně konečnou kvalitu vepřovicových svrškových usní, jejichž povrchová úprava byla provedena na rubní straně.

Dalším technickým účinkem je také možnost použití vepřovic upravených způsobem podle vynálezu jakožto svrškových usní bez podšívky, vzhledem k tomu, že původní lícová strana se použije na svršku jako podšívkový rub. Hověziniové štípenky upravené způsobem podle vynálezu jsou použitelné jako jakostní svrškové usně.

Při práci způsobem podle vynálezu se postupuje obvyklými koželužskými postupy, které budou poněkud podrobněji popsány v následujících několika příkladech provedení. Rozdíl spočívá v operacích, souvisejících s povrchovou úpravou. U vepřovic se nanáší na rubní stranu kaseino-pryskyřičná apretura, která obsahuje 40 až 60 hmotnostních procent pryskyřičných disperzí, zejména akrylátového typu. Tato apretura obsahuje v jednom litru přídavek 20 až 50 gramů usňového brusného prachu, jehož velikost vláken činí maximálně 0,3 mm. Takový brusný prach vzniká při prvním broušení líce hovězin a obsahuje až 15 hmotnostních procent vlhkosti. Aplikace je v natíracím roztoku. U hověziniové štípenky se natírací roztok analogického složení nanáší na řeznou stranu. Dokončovací operace jsou opět obvyklé. Řeznou stranou usně se ve smyslu této přihlášky vynálezu rozumí u vepřovicových usní rubní, postruhovaná strana a u hověziniových štípenek strana, od které byl veden řez štípacího nože.

P ř í k l a d 1

Vepřovicové usně byly po námečku louženy a vyčiněny, načež byly postruhovány na tloušťku 0,9 až 1,2 mm. Poté následovala neutralizace, likrování, vyrážení a sušení. Po mechanickém vyměkčení na stroji Moliasa byl na rubní, postruhovanou stranu vepřovic nanášen dvakrát po sobě zátěr, který ve 100 litrech obsahoval 10 kg kaseinové krycí barvy, 12 kg kaseinového pojiva Š, 18 kg pryskyřice na butadienové bázi RE 55, 22 kg polyakrylátové pryskyřice Eudermagrund 45 A, 2 kg brusného prachu o velikosti vláken do 0,3 mm s obsahem 15 hmotnostních procent vlhkosti a zbytek do 100 l činila voda. Úprava byla dokončena přestříkáním, rovněž od rubní strany. Poté následovalo přesoušení a dezénování.

Výsledného produktu bylo použito jako podšívkové usně do obuvi, upravené do styku s nohou uživatele, přičemž původní líc byl vlepen ke svršku.

P ř í k l a d 2

Postup se shodoval s příkladem 1, avšak při úpravě byl zátěr nanášen jednou od rubní strany. Tento zátěr obsahoval ve 100 litrech, kromě vody, 10 kg kaseinové krycí barvy, 5 kg měkčeného kaseinového pojiva MKEA, 25 kg polyakrylátové pryskyřice KF 1911, 30 kg polyakrylátové pryskyřice Eudermagrund 45 A, 5 kg nitrocelulózového vodného laku Ucegloss Incokore a 4,5 kg brusného prachu.

Výsledného produktu bylo použito jako svrškové usně; původní, upravený rub usně tvoří tedy líc na svršku a původní líc usně tvoří podšívku uvnitř obuvi.

P ř í k l a d 3

Obvyklými koželužskými postupy byla připravena hovězinová štípenka, na jejíž řeznou stranu byl nanášen dvakrát po sobě zátěr, obsahující, mimo vodu, ve 100 litrech 15 kg kaseinové krycí barvy, 10 kg středně tvrdého kaseinového pojiva 421, 45 kg polyakrylátové pryskyřice Corialgrund 0 a 2,5 kg brusného prachu.

Výsledný produkt byl použit jako svršková usně.

P Ř E D M Ě T V Y N Á L E Z U

1. Způsob povrchové úpravy vyčiněných vepřovic, popřípadě hovězínových štípenek na svrškové nebo podšívkové usně, při němž se na jejich povrch nanáší kaseino-pryskyřičné apretury a provádějí mechanické operace, jako je zejména broušení, žehlení a měkčení, vyznačující se tím, že se nanáší na řeznou stranu usně hmotnostně 40 až 60% kaseino-pryskyřičné apreturní disperze obsahující v jednom litru 20 až 50 gramů usňového brusného prachu, vznikajícího při prvním broušení líce hovězin, jehož délka vláken je maximálně 0,3 mm.

2. Způsob podle bodu 1, vyznačující se tím, že se do apretury nanášené na rubní stranu vepřovice použije brusného prachu s obsahem hmotnostně 15 % vlhkosti.